

TAMPERE, LEINOLA, KIINTEISTÖT KALLIOMÄKI JA KIVIMÄKI

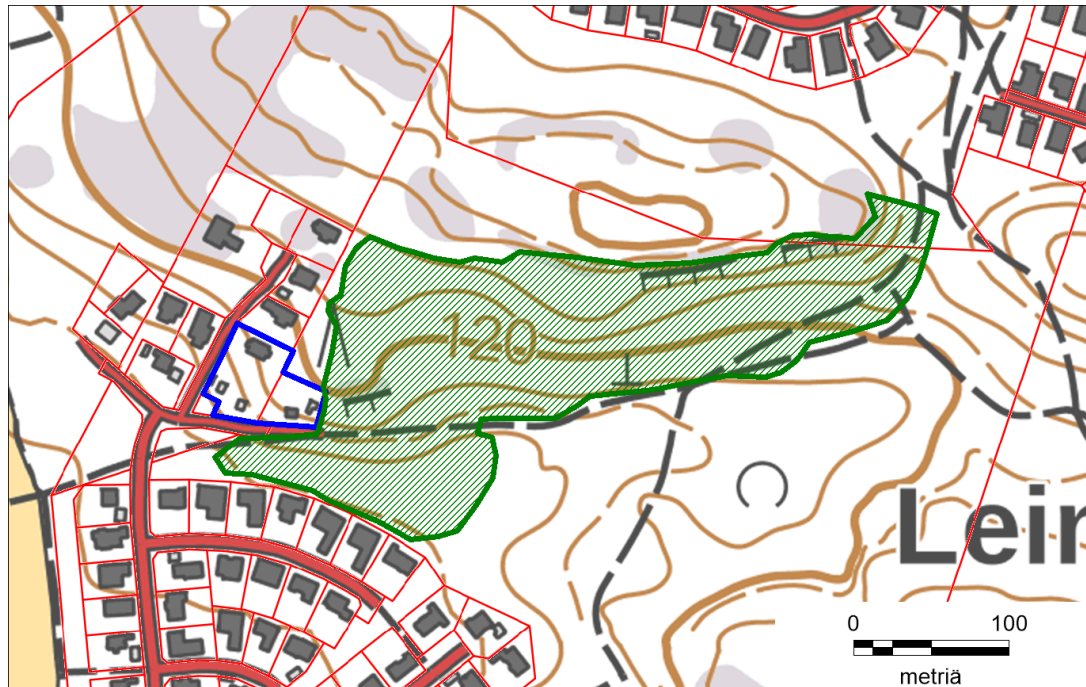
LIITO-ORAVASELVITYS 2023

Marko Vauhkonen
Ympäristösuunnittelu Enviro Oy
27.4.2023

1 JOHDANTO

Tampereen kaupungin Leinolan kylässä sijaitseville kiinteistöille Kalliomäki (837-40-6447-5) ja Kivimäki (837-40-6447-6) ollaan laatimassa asemakaavan muutosta. Kivimäki-niminen kiinteistö rajautuu tiedossa olevaan liito-oravan elinympäristöön (kuva 1), jolta ei ole tuoreita inventointitietoja.

Kaavamuutoksen vaikutusten arviointia varten tarvitaan ajantasainen tieto liito-oravan esiintymisestä em. kiinteistöillä ja niiden välittömässä läheisyydessä sekä arvio kaavamuutosalueen merkityksestä liito-oravan kannalta. Työ tilattiin Ympäristösuunnittelu Enviro Oy:ltä, jossa sen on tehnyt biologi, FM Marko Vauhkonen.

Kuva 1. Selvitysalueen sijainti ja rajaus (sininen viiva) sekä lähimpänä sijaitseva liito-oravan elinympäristö (vihreä rasteri; lähde: Tampereen kaupunki). Pohjakartta © Maanmittauslaitos, avoin aineisto.

2 AINEISTO JA MENETELMÄT

Lähtöaineisto

Tampereen kantakaupungin liito-oravista on tehty selvitys vuonna 2016 (Tampereen kaupunki 2017). Tampereen kaupungin ympäristönsuojelusta saatiin selvitysalueen lähiympäristön liito-orava-aineistot (ks. kuva 5). Suomen Lajitietokeskukseen (www.laji.fi) on tallennettu selvitysalueen läheisyydestä liito-oravahavaintoja ainoastaan vuodelta 2004.

Maastoinventointi

Kevään 2023 maastoinventointi tehtiin ympäristöhallinnon ohjeiden (Nieminen & Ahola 2017, Sierla ym. 2004) mukaisesti. Selvitysalue (kuva 1) ja sen välitön lähiympäristö (pl. yksityiset piha-alueet) käveltiin läpi ja liito-oravan jätöksiä etsittiin mahdollisten pesä-, suoja- ja ruokailupuiden tyviltä. Näitä ovat mm. kolopuut ja kookkaat kuuset sekä lehtipuut, etenkin haavat ja lepät. Mahdolliset jätöslöydöt paikannetaan GPS-laitteella (Garmin 62s). Inventointi tehtiin 17.4.2023, jolloin selvitysalueella ei ollut enää lunta.

Liito-oravan asuttamat metsiköt (elinpiirien ydinalueet) rajataan jätöshavaintojen sekä puuston koostumuksen ja rakenteen perusteella kartalle. Näistä metsiköistä etsitään liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja (esim. kolopuut tai risupesät lähiympäristöineen), jotka paikannetaan.

Jos alueella todetaan liito-oravan ydinalue, arvioidaan myös lajin tarvitsemat puustoiset kulkuyhteydet. Maastohavaintojen ja ilmakuviin perusteella tarkastellaan ja merkitään kartalle liito-oravan käyttämät tai lajille mahdolliset kulkuyhteydet ympäröiville metsäalueille.

3 TULOKSET

Selvitysalueelta ei löydetty liito-oravan jätöksiä tai muita merkkejä lajin esiintymisestä kevään 2023 inventoinnissa. Kiinteistö Kalliomäki (837-40-6447-5) on asuinkäytössä oleva rakennettu omakotitalotontti, jonka pihapuustona on mm. kookkaita mäntyjä, muutama koivu ja kuusi (kuva 2). Kiinteistöllä Kivimäki (837-40-6447-6) sijainneet rakennukset on purettu (kuva 3). Tontin reunoilla kasvaa mäntyjä ja muutama kuusi sekä vähän nuorta vaahteraa ja pihlajaa. Selvitysalueella ei ole liito-oravalle soveltuvaa metsää tai lajin kannalta merkityksellistä puustoa.

Selvitysalueen itä- ja koillispuolella on puustoltaan uudistuskypsää–varttunutta sekametsää (kuva 4). Männyn ja kuusen lisäksi tavataan vähän koivua. Kenkirajankadun jatkeena olevan ulkoilureitin reunalla kasvaa muutama haapa. Selvitysalueen läheisyydestä ei löydetty liito-oravan jätöksiä. Metsäalueelle on ripustettu linnunpönttöjä, joista osa saattaisi sopia myös liito-oravalle. Pöntöt pystyttiin tarkistamaan maastokäynnillä, eikä niissä havaittu merkkejä liito-oravan oleskelusta. Kenkirajankadun jatkeena olevan ulkoilureitin eteläpuolella on harvahkoa haavikkoa, joka soveltuu ainakin liito-oravan ruokailualueeksi. Metsikön länsiosa inventointiin maastokäynnillä, mutta sieltäkään ei löydetty liito-oravan jätöksiä.

Kuva 2. Kalliomäki-nimisellä kiinteistöllä kasvaa pihapuina mm. mäntyjä. Valokuva © Marko Vauhkonen.

Kuva 3. Kivimäki-nimisen kiinteistön rakennukset on purettu pois. Valokuva © Marko Vauhkonen.

Kuva 4. Selvitysalue rajautuu metsään, jonka pääpuulajit ovat mänty ja kuusi. Osa metsäalueesta on rajattu aiemmin liito-oravan elinympäristöksi. Valokuva © Marko Vauhkonen.

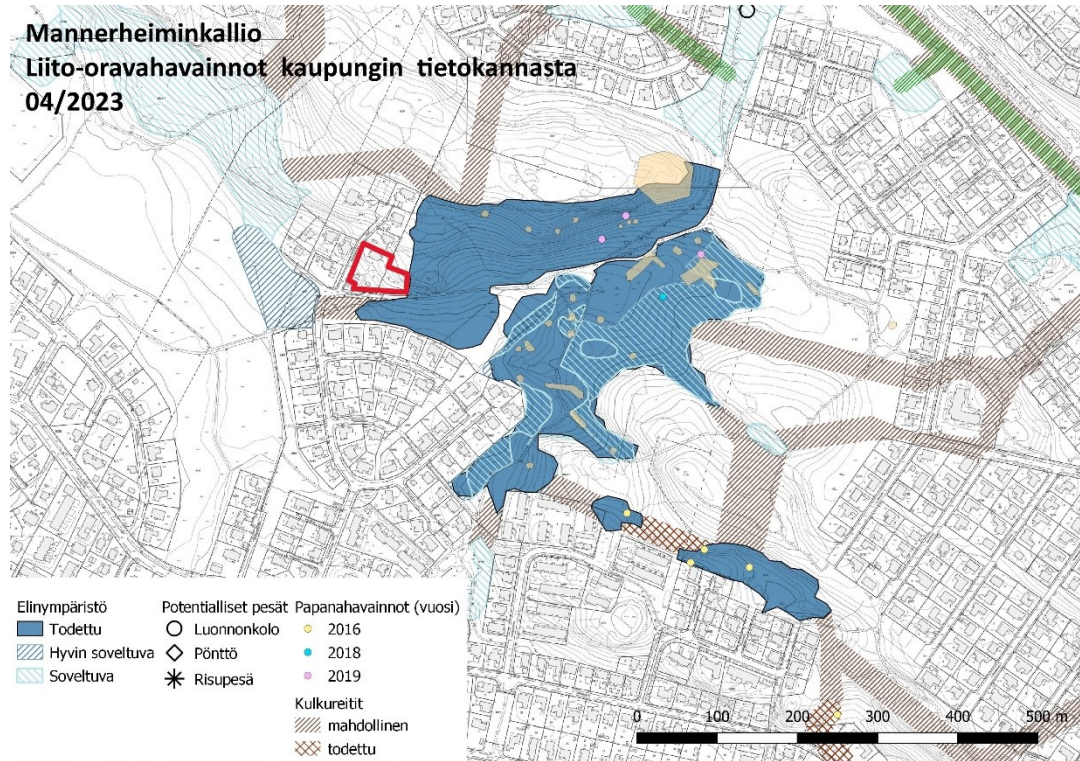
Merkittävä osa selvitysalueen itä- ja kaakkoispuolisesta metsästä on rajattu Tampereen kantakaupungin liito-oravaselvityksessä (Tampereen kaupunki 2017) lajin todetuksi elinympäristöksi (kuva 5). Selvitysalueen läheisyyteen on merkitty liito-oravan ”vanha pesintä” (vuosi ei tiedossa). Vuoden 2016 inventoinnissa ei löydetty liito-oravan jätöksiä tai pesäpuita selvitysalueen läheisyydestä (Tampereen kaupunki 2017). Tuoreimmat papanahavainnot ovat vuosilta 2018 ja 2019, mutta neäkään eivät sijoitu selvitysalueen läheisyyteen (ks. kuva 5).

4 JOHTOPÄÄTÖKSET

Kevään 2023 inventointitulosten perusteella selvitysalueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ollut liito-oravan asuttamaa elinpiirin ydinaluetta. Alueella ei havaittu lajin jätöksiä eikä puissa tai linnunpöntöissä ollut muitakaan merkkejä (esim. virtsajäljet, pesäainekset) liito-oravan käytöstä. Asemakaavan muutosalueella ei ole liito-oravalle soveltuvaa metsää tai lajin kannalta merkityksellistä puustoa.

Selvitysalueen itä-kaakkoispuolella on aiemmin rajattu (Tampereen kaupunki 2017; ks. kuva 1) liito-oravan elinympäristö. Selvitysalueella tapahtuva rakentaminen tai muut muutokset eivät vaikuta ko. elinympäristöön ja sen soveltuvuuteen liito-oravalle. Asemakaavan muutos ei vaikuta liito-oravan tarvitsemiin puustosiin kulkuyhteyksiin (kuva 5), sillä aiemmin rajattu elinympäristö on osa laajaa metsäaluetta.

Kaavamuuos ei vaikuta Kenkirajankadun eteläpuolelle merkittyyn mahdolliseen kulkuyhteyteen (Tampereen kaupunki 2017).

Kuva 5. Selvitysalueen (rajaus punaisella viivalla) lähellä tehdyt liito-oravahavainnot, lajin elinympäristöt ja kulkuyhteydet. Lähde: Tampereen kaupunki, huhtikuu 2023.

Suunniteltu asemakaavan muutos ei käytössä olevien tietojen perusteella hävitä tai heikennä liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja tai vaikuta muilla tavoin epäedullisesti lajin elinympäristöihin, elinmahdollisuuksiin tai kulkuyhteyksiin.

5 LÄHTEET JA KIRJALLISUUS

Mäkelä, K. & Salo, P. 2021: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. – Suomen ympäristökeskuksen raportteja 47/2021:1–346.

Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.) 2017: Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. – Suomen ympäristö 1/2017:1–278.

Sierla, L., Lammi, E., Mannila, J. & Nironen, M. 2004: Direktiivilajien huomioon ottaminen suunnittelussa. – Suomen ympäristö 742:1–113.

Tampereen kaupunki 2017: Kantakaupungin yleiskaava 2040. Kantakaupungin liito-orava selvitys 2016. – Tampereen kaupunki, Kaupunkiympäristö, Maankäytön suunnittelu. 75 s.